

Núm. 837

Any XVII

Barcelona 22 Setembre de 1904

Nicolau Salmerón y Alonso

De dijous á dijous

ARREGLAT aixó dels días de festa, qu' es ben segur ja 's santifica per tot arreu, pot ben descansar lo govern després de pensar tant.

La mania, ó diguintl' hi com vulguinde las festas, s' ha encomenat com si fos un mal lleig, fent verdaers estragos ab curt espay de temps.

Es ben natural.

Es homens esquifits de Barcelona, han reparat com s' havia enlayrat en Maura ab la fassessia de las festas y han vist lo cel obert, per arribar al pinácul.

Si en Maura anant de la Seca á la Meca, fent passejadas, corrent més que 'l lloguer de casa, s' ha enfilat com un carabasser y ha arribat á home gran, encara que no arribi may á gran home, lo nostre bon arcalde Lluch, s' ha cregut que no trovaria rés com unas grans festassas per la Mercé, que divertint la gana del poble... 'l coronarian á n' ell de *gloria*, proporcionantli, després dels dictats de *Salvator de la patria* algún títol... ó gran creu, ó qualsevulga d' aquestas futesas que proporcionan á Madrid de las que fan lluhir 'l cos, donant esbarjo al ánima... y posant en ridícol al que las usa.

* *

Mes com que 'l gat escaldat, ab aygua tebia 'n te prou, y fem aquesta exclamació per nosaltres y no pe 'l batlle, que no creyém que l' hagen escaldat may, volém referli la memoria y donarli un consell.

Que 'ns perdoni l' atreviment.

"Pot mirarse en lo mirall d' en Boladeres, que després de tant mohiment, y á copia de desferse anant d'asi d'allá, que semblava tament que portés argent viu al cos, no mes li enviaren una mala creuhota, per deixar-lo arreconat, sens ni menys poguerla fer servir."

Prou estém ben segurs de que en lo ram de saber viurer lo nostre arcalde en sap molt més que 'l seu «predecessor» que 'l tením en bona veritat, per una mica *pavo* com diria un castellá.

Home espatutxi més aviat vell que jove... mes que no 'ns volguém ficar en vidas privadas, reconeixent als arcaldes eternal joventut com es de lley; l' individuo de la vara ab borletas y faixa de grana que disfrutém á n' aquesta ciutat comtal, es d' aquella colla que va passar per la casa gran com una turbonada, no deixant pedra per mourer y arrasant' ho tot d' arrel y soca.

En Fontrodona de las calsas curtas, en Masvidal del nas llarch y tota la colla dels seus compares, van ser mestres d' en Lluch, en son aprenentatje de regidor y en son hostatje á la casa gran.

Es vritat qu' alas' hors tenian tots ells per «paravant» á lo malaguanyat Rius y Taulet, qu' ab son gran amor á Barcelona, suplía las mancas d' energia, per fueitejar d' aprop seu, tant y tant vividor com menjava de las desfetas comunals; y també es ben cert qu' ara s' ha de treballar donant la cara.

¡Pero no hi fa res, vingan festas, qu' aixó 'ns farà grans!

¡Viscan las festas de la Mercé!
¡Viscan els tiberis, la broma y 'l lluhir casacas!
¡Ara ó may!
¡Visca 'l bon temps!

* *

Perque certerament, descartat lo perill de las disbauxas y dels despilfarros, no fentne esment de que son malaguanyats 'ls quartos que 's gastan en salvas, músicas y pendóns, quan hi ha qui passa fam, lo gros perill de las vehinas festas es lo mal temps.

Confeccionat lo programa, ab totas las incertituts propias d' aquets cassos, fa que per ara no se sap res de cert del que farán, 'l primer número devia formar-lo la asseguransa del bon temps.

Cada cop que s' han volgut fer las festas de Septiembre, han eixit mulladas.

Treurer las banderetas y guarnir carrers... es estat comensar á plourer.

Així, ara qu' hi son amatents, podrian pensant'hi ben be, fer de modo qu' els tintorers se lluhessin donant fermesa als colors dels draps que s' han de penjar, encara que 'l gasto pujés una mica mes.

¡No vindrá pas d' aquil .

¡Fan molt fástich las banderas descoloridas!

* *

Tením esment de la conversa que van tenir á Madrid lo Sr. Antonet lo gran y en Bieló petit, quan tot just acabava de sern' descobert qu' era bó per fer de batlle.

¿Qu'haig de fer ¡oh Deu omnipotent de la política espanyola! per quedar com un home, y lluhir com arcalde, en aquella terra, ahont no 'm pot veure ningú?

¡Infelís mortal!—digué somrient l' émulo d' en Cánovas, d' en Gonzalez Bravo y altres herbas per l' estil!

Vols que 't digui el que has de fer?

¡Festas! vetho-aquí. . ¡festas y fora!

Aquí tens lo meu gran recurs de govern. Ja'n poden venir de maluras, de pestes y calamitats; jo tot ho se curar fent festas, y la lley de festa dominical que aviat publicaré t' en donará la mida.

Ab motiu de las festas s' accontentan 'ls cridaires, se tapan molts bocas... molts «infelissos» s' hi lluheixen... y el país que 's reventi.

—Quedánt be nosaltres... prou tot va bé.

—Y si algú rondina, vergassada.

—Ja te 'n pots entornar cap á casa teva Biel, y en acabant las festas, ja me 'n tornarás la resposta. ¡Serás un arcalde, que ni 'l de «Zalamea».

* *

Ja ho saben 'ls nostres llegidors; á Barcelona fem festas per be de la patria.

LA TOMASA repicarà en llohansa d' ella.

Als d' aquí 'ls desitja salut, pessetas y forsa á las castanyetas.

Als de fora, que 'n trovin bon hostatge y molt divertiment.

Y si algún per etzar se queda sense dinar... presentant lo número de LA TOMASA, li farà posar un plat á taula en

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Lo que jo dich: «Si aixó es guerra,
ni may que vingui la pau »

Arribo de Vilatana
de segu r festas en gran;
y després d' haver fet festa
dos ó tres mesos de pas,
'm trovo aquí á las vigílias
de las festas populars
que per la Mercé preparan
nostres ínclits concejals
y que, segons mas noticias,
se tractan de celebrar
ab tota la pompa y gasto
dignes de nostra ciutat,
ab tot y que 'l temps no sobra,
ab tot y quo no hi hán rals. .
(D' allí 'hónt sortirán las missas
lo Lluch-Fivallé ho sabrá).

Estich buscant l' entussiasme
entre 'ls festius ciutadans
y sols sento *locar l' ase*
pe 'ls carrers de la ciutat
amohínats per la lley nova
del descans dominical;
pró síga que jo no hi *lluqui*
com l' alcalde Lluch. qui sab!,
lo cert es que pe 'l programa
que pe 'ls cantons hi há fixat
no son festas de per riure
sino festas á tot drap
ab lluminarias espléndidas;
¡molts *llums* per més bé *lluçar*
la gestió de nostre batlle
senyor Lluch qu' es advocat
que no es cap *llum*. pró que hi *lluca*
més que tots 'ls concejals!

Per are 'l carré de casa
es l' únich entussiasmat,
ja que una comissió mixta
de canalla y de gent gran
ha vingut á encarregar-me
la següent CRIDA formal
per' que vegi 'l nostre alcalde
que 'l volém. donchs secundar:

*
**

«Tre. te .. tee. . Se fá sabé
ls que no n' han de fer ré,

á n' els altres y á tothom,
qu' en lo carré que dú 'l nom ..
(no cal pas dirlo) aquest any
—per més que ho trovin estrany —
farém tan grossa festassa
que.. 'n farém potsé un xich massa.

No més per eixir d' apuros
hi han en caixa vint mil duros,
y 'n darém —si acás ne sobra —
vint ó trenta á cada pobre.

Els adornos hem volgut
que fossin tots de *vellut* ..
de seda, igual que 'l paper
que tapa tot 'l carrer,
ahont s' hi armará un gran sarau
com si fos dins d' un palau,
ab cascadas naturals
y molt gas. ;res de *fanals*;
havent llogat per la festa
la més *ufamada* orquesta,
ja que 'ls músichs crech que son
els de més soroll del mon
y que tocan d' alló més
estiu y hivern pe 'ls carrés
de la *Fransa* (1), del *Turín* (2)
y dels barris de *Pekin* (3)

A las noyas que vindrán
toyas se 'ls regalarán
de flors que la seva oló
se sent d' aquí á Mataró;
toyas que tindrán tant vol
com vinticinch ulls de col.

Del principi al acabá
tothom, donchs. la ballará
—qui més magre, qui més grassa,—
y després de fer gran guassa
s' obsequiará als balladors
ab un ápat ¡si senyors!
que 's fará molta *escudella*,
bunyols fets á la graella,
bifstechs de carn de marmota,
truyta ab sebas, cap y pota
y, si queda un budell buyt,
tripas, per fi, ab aygua cuyt.

Hi haurán altrás diversions:

- (1) *Xica*.
(2) Plassa de Toros vella.
(3) Platja del Poble Nou.

sortijas, balls de bastons
(y si anessin molt mal dadas,
ball y tot de garrotadas);
dos certamens literaris
ab premis ben *ordinaris*;
y la *reyna*—'s fa sabé—
que li pudirá l' alé;
concurs 'hont serán premiats
els joves que son mes *gais*;
donarém la *bota* á un *gos*;
molts dels socis farán l' *os*,
y 'l que vulgui sé el més curro
de segú que fará 'l *burro*.

Per fé 'l festival mes técnic (?)
hem llogat un pirotécnic
qu' es un que no está per brochs
y encendrà un Castell de Fochs
que, de tant bons, fins espero
que 'n parlará 'l *Noticiero*;
mentres que 'l poca-vergonya
del gran *Coro de la Nyonya*
cantará tot fent el maula,
¡ah!.. *Las mitjas de la Paula*,
Jo te l' encendrè m' han dit)
y al final «*Lo Jan Petit*».

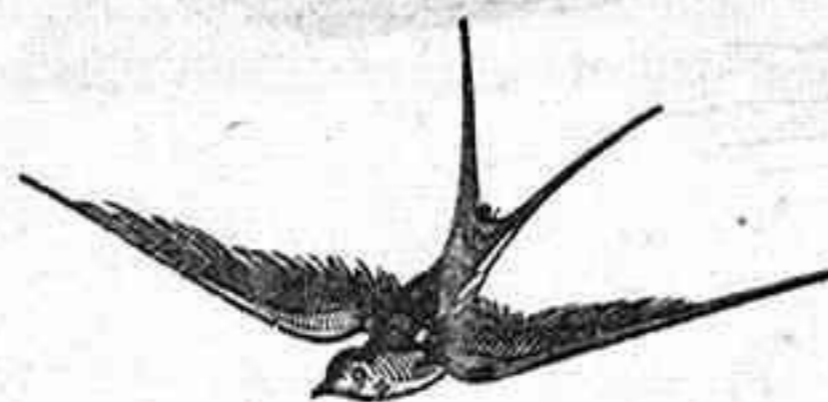
Per tant, á tota la colla
de tranquils que son de l' *olla*,
si venen á aquet carré
's divertirán mooolt bé.»

*
**

Per la crida, donchs, transcrita
l' Alcalde podrá jutjar
si 'ls vehins del carré nostre
estém ó no entussiasmats.

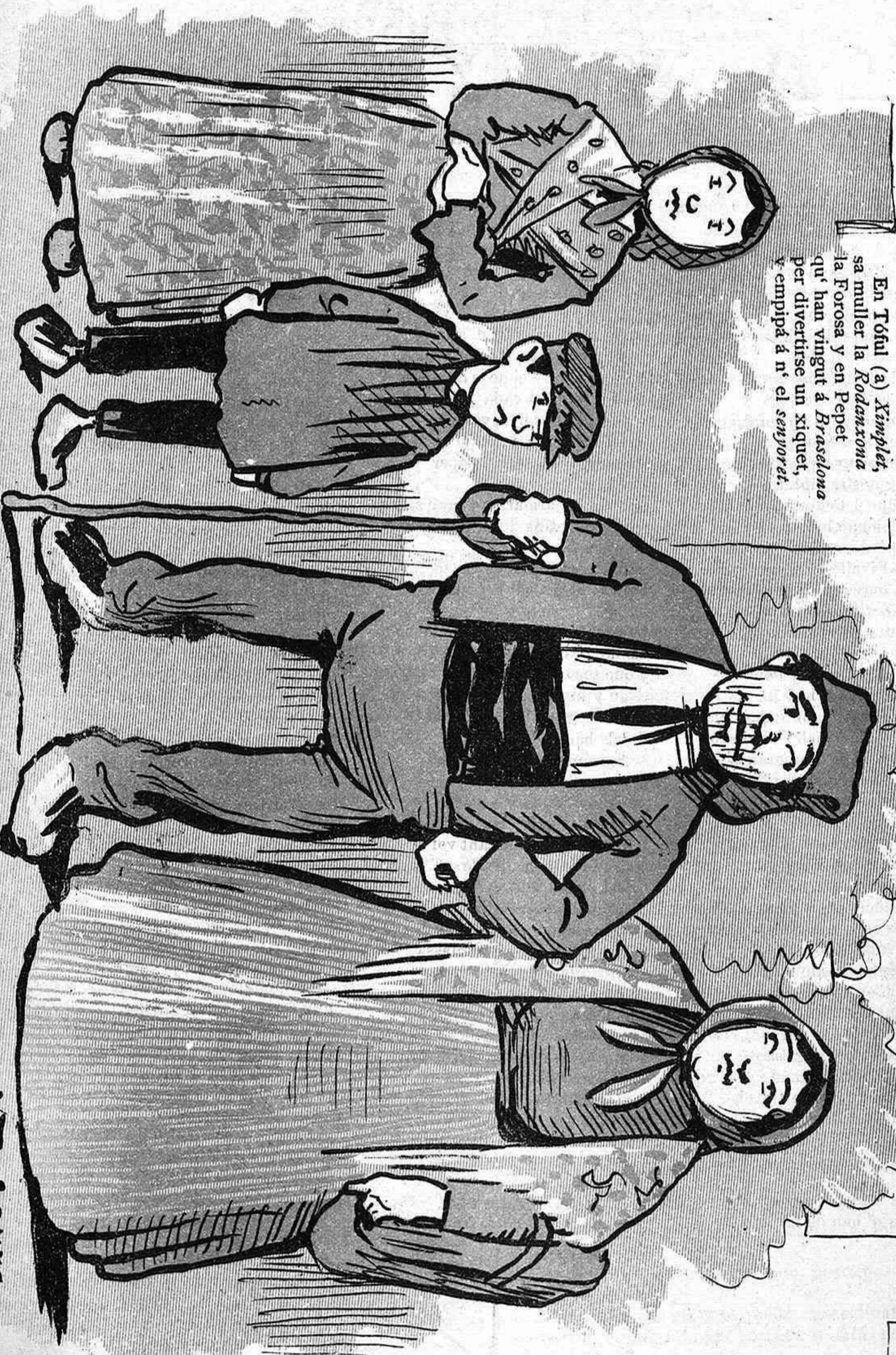
Per consegüent, jo suplico
—en nom de tot lo vehinat—
á la Comissió de Festas
que 'ns vingan á visitar
per si mereixém un premi
ó una subvenció com cal
per' ajudá á pagá 'l gasto
del paper, fil d' *emplomar*,
canyas, ramatje y pastetas
que pujará un dineral..
ó sinó, al carré de casa
no farém rés cap més any,

PEPET DEL CARRIL

Forasters

En Tóful (a) Ximplet,
sa muller la Rodanxona
la Forosa y en Pepet
qu' han vingut á Braselona
per divertirse un xiquet,
y empipá á n' el senyoret.

V. G. G. G.

Carn de teatro

—¿Y 'l coneix molt á n' aqueix marqués?
—Si, pero la nostra amistat es una amistat fosca; es un amich de nits.

A la Rambla de las Flors

(De 8 a 9 del dematí)

LA nova guia de tots los carrers y plassas de Barcelona!

—La rateta americana! Deu céntims!

—Ahont vas, Marieta?

—Cap a la plassa que 's tart. Adios.

—Adeu, maca!

—*La Publicidad, El Daluvio*, el díari d' avuy qu' hi ha parties y ú una hora...

—La llista del *Toreo*, ab la segona a Barcelona!

—Adeu, rossa!

—Passihobé, senyor Maurici...

—Que 'l coneixes?

—Fuig, que no veus que 's un ximplet.

—Ah, uíl ascolta. Ahont te vares ficar ahir que no 't vaig veurer en lloch?

—Ay, ayl no 't vareig dir qu' anava a la Granada?

—Aí dalt vares anar? Ay, filla, quin reventament de camas!

—No ho creguis.

—Ah, ascolta, qu' hi vares trobar a n' aquell?

—En Guterass? Y donchs, per éll se vá fer la festa.

—Ay, noya, no sé com t' agrada aquell xicot, es mes ranci...

—Aquets son los que tenen quartos.

—Tampoch t' en dará cap. Vaya quin un lo seu pare! Es d' aquells que no ha gastat may mocador de mocar. Y sa mare? Es d' aquellas que per no gastar carbó, cou las monjetas ab lo gas de l' escala.

—Apa, noya, que la boca t' es mesura!...

—Ja saps que lo mateix vá dirte l' Isabel.

—Fuig, dona, que per ventura es gayre després lo teu?

—Ja saps que 't consta que m' ha pagat lo xacolate mes de quatre vegadas.

—Sí, pero es d' aquell de quinze céntims. Son las sobras de las xicras mal llepadas.

—Pujor lo teu que 't porta a Somorrostro a menjar sorra y a beurer aygua de mar.

—Que no saps que purga?

—Y fa sortir los mals humors...

—Vaya, ab *such*, que t' hi conservis.

—Adios, fins un altre dia.

—Falta un ramet de violetas? Quédissen un per cinch céntims!

—E calendari, el Saragossano, el Hermitá y el del P. ges. Lo verd der calendari de l' any nou.

—*El niño meón diez céntimos!*

—Noy, dom un anunci.

—Tú *por la acera*.

—Y are?

—Ni are, ni *despues*.

—Be, home, no dongui empentas per aixó.

—*Ya sabes que no se permite pasar con bultos por el centro de la Rambla.*

—Dispensi que no ho sabia.

—*Es que a tí ya te conozco. Cada dia haces lo mateix.*

—Mirin una llibreta y llápis, per deu céntims!

—Els de deu a cinch céntims! que son de pell de cabra... A qui li fan falta uns cordons per las sabatas!

—Qué tal Joanet?... avuy si que t' has llevat demati!

—Vols vindrer? Au acompanyam!

—Qu' hem d' anar molt lluny?

—No; fins aquí a la florista perque 'm fassi un ram bonich.

—Que tens algún sant a casa?

—Un dimoni. Es lo sant de l' Elvira.

—De la teva dona?

—Sí.

—Y li compres un ram?

—Cada any lo mateix! Ab deu rals ne surto.

—Sí que será poca cosa!

—Que dius? Ab dos rals de fiors y vuit de vert, las floristas fan un ram que no passa per l' entrada.

—Si t' hi posan tot ufals...

—La qüestió es qu' ompli.

—Lástima que no crihis cabras!

—Be, que m' acompanyas?

—No, noy, tinch d' anar al despaig.

—Donchs adios. Ja 'ns veurém.

—Felicitats!

—Cinquanta vistas de Barcelona per deu céntims.

—Boquillas per cigarrillos, d' ambar y espuma; botonets per la petxera; gomass per las carteras... barato, noyas, barato!

—Ahont vá, Paquita, a n' aquest' hora?

—Ascolti, que no li vá deixar cap recado per mí l' Arturo?

—Dolenta! Ja ho devía sapiguer!

—No; pero m' ho pensava.

—Donchs aquí te aquesta tarjeta y aqueix ramet que m' ha deixat perque li dés.

—No més qu' aixó?

—Res mes.

—Lo de sempre. Molts fiors, molts cartrons y cap diné.

—El juguete mas bonito y más barato para *nen* y para *mena*.

—La curiositat de la boca y orellas, deu céntims

—*El gran discurso entero y pronunciado...*

—Que vens cap amunt, Pepeta?

—Sí, pero no vuy pujar ab la Catalana, qu' haig d' aixecar massa la cama.

—Esperém un elèctrich.

—Traspassa...

—Nyech... nyech...

—Vaya un susto de darnos!

—Que no ho sentiú? Badochs!

—Nyebit!

—Quin modo de correr. No sé com no hi há mes desgracias.

—Adios resalada!

—Y are? Qui es aquell altre ximple?

—Un toreró, que no li veus la qua.

—Qu' estrenas cistell?

—Que 't sembla aquet moble?

—Lo trobo massa gros. Sembla una calaixera sense portas.

—Ja ho vaig dir a la senyora, pero es d' aquellas que gastan dos duros per un cistell y 't donan dos pessetas per anar a plassa.

—Tot deu ballarhi!

—Y tal. Are mateix sento qu' els sigróns sembla que fassin maniobras.
 —Tú, are 'n ve un, que hi pujém?
 —Tú, noy!
 —No cridis, ja parará.
 —Qu' ets amiga del cotxero que hi vist que reya.
 —Y tal, si sempre que 'm veu toca un pas doble.
 —Deu esser la senyal perque te 'l miris.
 —Si, per ell estich.
 —De quin pá tas rossegòns!
 —No, filla, pero no 'm serveix.
 —Qu' ets bleada! No 't vaig dir qu' era casat?
 —I ens rahó, com que fa aquet posat tan tierno y dona aquellas miradetas...
 —Si, fiat dels casats.
 —Que son aquets pitos... *usted*, ¿dónde hi ha foch?
 —En la calle de l' Infern.
 —Allí ray que ja hi están acostumats.
 —Qu' es allò? Quina gentada!
 —Es qu' han agafat un gos, no veus 'ls del carretó?
 —Vòltal!
 —Baja y ya verás como te voltaré yo!
 —Eh, noys, fora d' aquí!
 —Quin gos mes maco: de segur que 'l matarán.
 —No que nos lo comerém ab patatas.
 —Que son bruts! Ara 'ls ha fugit. Has vist?
 Bravo, bravo!
 —Redíos! y escaparse delante de un concejall!... Lo que es hoy no almuerzo que no se agafe otra vez lo gos.

SANTIAGO BOY

Del descans dominical

D' haver de tancá els diumenges s' en lamentan los barbers.
 Puig d' ensá d' aquesta regla diuhen que treballan menys
 —Será, dich jo, tal vegada, qu' en Maura *els hi pren lo pel*?
 —
 Als que infringeixen la *Lley* una multa grossa els donan, y ara los municipals no fan més que *muntá* donas.
 —
 Un que te bona parroquia y vent ous per la ciutat diu que 's burla de la lley del descans dominical, puig vent ous cada diumenge, pro aixó si, 'ls porta amagats; y 's comprén, per fer *la burla* te que durlos *ben posats*!
 —
 Lo camisé Joan Tranquil tingué 'l diumenge á sa casa un inspectó, que digué:
 —Una multa si treballa!—
 Ell que si, tancá la porta, pro un cop dintre de sa casa, burlant á la policia va fer *un bon corte* de mànigas

J. MONTABLIZ

SOMNI

A mon volgut espós,
 en lo segón aniversari
 de sa mort.

Jo t' he vist aqueixa nit
 sens ta carnal vestidura;
 jo he vist ton ánima pura
 devallar de lo infinit.

Envers mi t' has atansat
 ficsantme ta vista hermosa
 y ab ta veu sempre amorosa
 d' aqueix modo m' has parlat.

—Esposa meva, abandona
 ton neguit que á res te dú:
 sofreixes, y es perque ignoras
 que estich molt millor que tú.

No ploris, que res m' apena
 sols m' afligeix ton recort;
 plora, sí, per tú mateixa
 ¡pobre esposa del meu cor!

Suspen per mi ta pregaria.
 que mes gloria no 'm pots dar,
 prega per la nostra filla
 que tu sola has de guiar.

Tros de mon cor qu' ha de creixer
 sens l' escalf de mos petóns;
 ella sí que necessita
 tos cuidados y oracions.

T' anyoras y al creuret sola
 defalleix ton esperit;
 no estás sola, no; jo vetllo
 la teva sort día y nit.

Re esperas; res t' aconsola
 ni á ton dolor posas fré;
 ¡viure tu sens esperansa!
 ¿es que ja has perdut la fé?

¿Es que no creus y no esperas
 sortir d' aqueix mon d' afanys
 centre de tota mentida,
 miserias y desenganys?

¡Infelissa! que oposante
 als decrets del mateix Deu
 ploras amors d' eixa vida,
 ¡y aqueixa vida es tan breu!

No amarguis mes ta existencia
 consuminte ab mon recort..
 ¡Prou minvarias tas llágrimas
 si sospitessis ma sort!

.....
 No amarguis mes ta existencia
 consuminte ab mon recort..
 ¡Prou minvarias tas llágrimas
 si sospitessis ma sort!

.....
 Aixó m' has dit visió hermosa
 que del Cel has devallat,
 ¡que n' he sigut de felissa
 els instants que t' he escoltat!

Y ubriagada de ventura
 de tenirte tan prop meu
 ni un mot ha eixit de mos llabis
 per respondre al esguart teu.

Després .. la fresqueta aubada

de prompte m' ha deixondit
 y esglayada y tremolosa
 pe 'l recort d' aqueixa nit,

he despertat á ma filleta
 ¡' hi he comptat mas impresions
 y ella com fentse de sopte
 atinadas reflexions

ab ignocenta alegria
 y mirantme fit á fit,
 m' ha dit: Si alguna altre volta
 ve 'l papa com eixa nit,

avisim que de puntetas
 sens' qu' ell se 'n pugui adonar
 aniré pe 'l seu darrera
 fins arribarlo á tocar,

l' estrenyeré entre mos brassos
 d' un modo tant fort, tant fort,
 qu' altre volta, mare meva,
 no 'ns á l' arrenqui la mort.

—
 Ab lo cor nuat de pena
 y els ulls amarats de plor,
 he besat á ma filleta;
 la joya de mon amor.

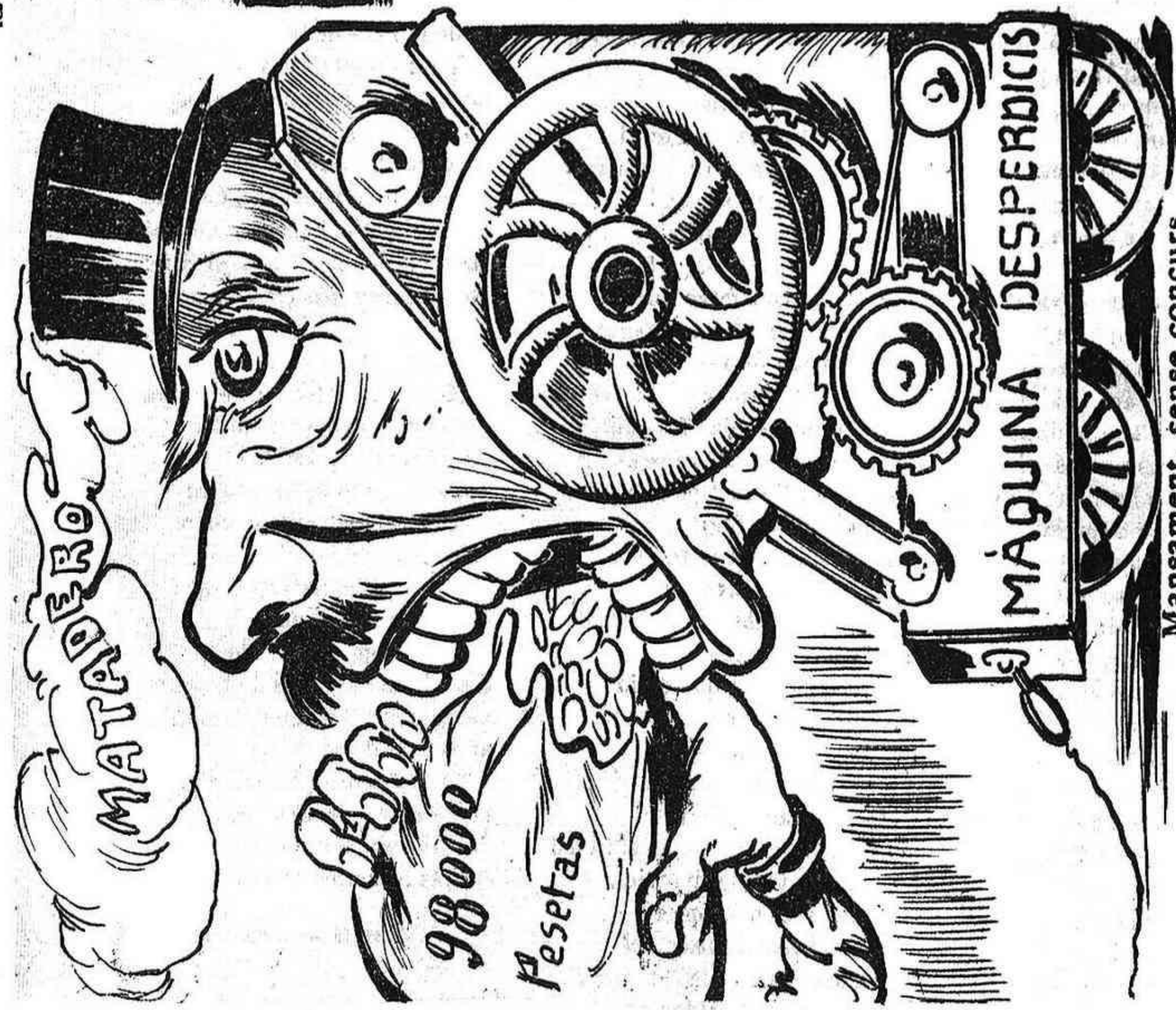
L' he explicat qu' eran los somnis
 falagueras il·lusions,..
 que may mes li donariam
 abraçadas ni petóns.

Llavors d' emoció cor-presa
 sols he pogut exclamar:
 —Si somiant era ditxosa
 ¡perque he tornat á despertar!

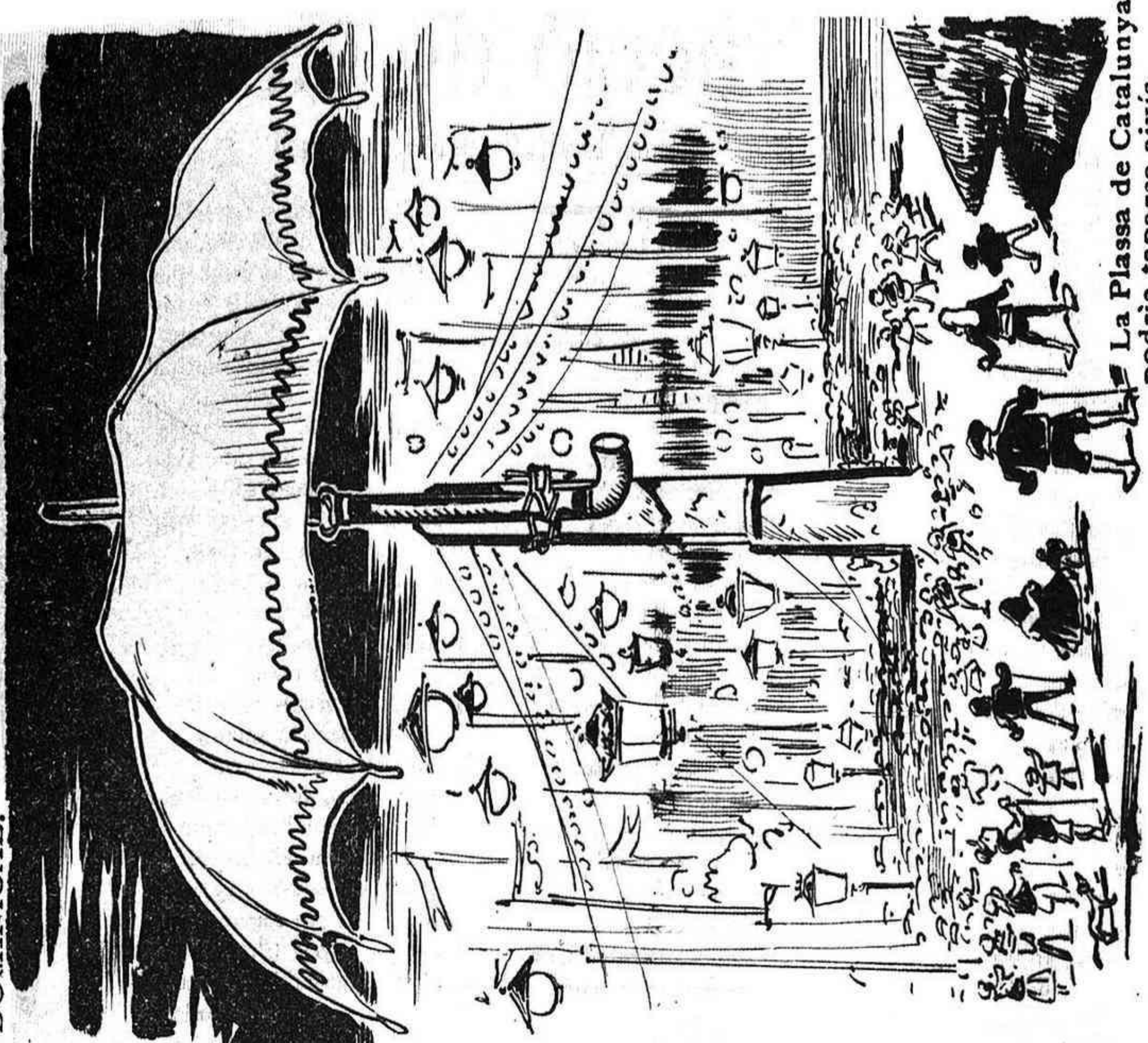
DOLORS RIERA BATLLE

Com l' acordeón, igual,
s' estira y s' arronça;
com l' acordeón, igual
s' estira y s' arronça
la DOMINICAL.

Mansant, sense concurs
y pastat ab molt salero,
vol cruspirse un sach de *petas*
el *monstre* del Matadero.

La Plassa de Catalunya
podria taparse aixís.
¡Au, Padronet, no s' hi adormi,
que 'ls angelets fan *pi-pi*.

¡Un altre racció de Cel!

Profiteuse, lectors que... "sic transit gloria mundi"

¡Oh, tu, lector qu' has llegit
de des que 't vaig comensá
aqueix *Quento* en catalá
del que jo escrich mal escrit.

Sigam ben franch: ¿No't don pena
véurem nerviós, trist, cansat,
sostenint lo inanimat
y hermós cos de la *Malena*?

Desmayada está en mos brassos;
¡Trista situació la meva!
¡Ja ma existencia y la seva
las uneixen ab dolsos llassos.

¡Véurela així 'm causa esglay!
¡Aixó es terrible! ¡Horrorós!
¡Sembla que aquí fem 'ls dos
un drama d' Echezaray!

¡Per Deu, torna á l' alegría!
¡No esmicolejis mon cor!
¡Si 'm faltava ton amor,
sens ell, digas: ¿qué faria?

Tornaría á caure al mou
d' allá baix que 'n diuen *terra*
perque 'ns seguissen fent guerra,
lo fret, la fam y la son

¡Si! Retorna en tu, *Malena*!
¡Sens tu ja viure no puch!
¡Tu ets la *carga*, jo so 'l ruch,
y ab gust la porto á l' esquena

Sens tu ni al camp hi há rosellas,
ni al mar peix, ni al bosch perfum;
sens tu ni lo sol don llum,
ni alegría las estrellas;

ni festius cants l' aucellet;
ni dols flayre l' enramada;
ni aygua fresca la cascada,
ni clavells lo jardinet.

¡Mon cel ets tu! ¡tu ma vida!
¿Com olvidarte un instant,
si estich sempre ab tu pensant
com pensa un *crío* ab la dida?

¡Retorna, *Estrella* á la ditxa!
¡Hermosa entre las hermosas!
¡Qui pogués serne las rosas
que ton pulcre peu trepitxa!

Encara que un *túpit* vel
veure 'l cel m' hagués privat,
havent ton rostre ovirat,
¿Perque 'm feya falta 'l cel?

Tu ets una toya de flors
regada pe 'ls angelets,
picada pe 'ls colomets,
besada pe 'ls *ruiseñors*,

puig posant tot son anhel
quans elements lo cel cria,
traballaren nit y dia
tots los escultors del cel,

per deixarne modelada
la que á *Venus* deixa enrera:
la d' hermosa cabellera:
la de fogosa mirada:

¡La de boca celestial!
¡la que de nacar te 'l front?
¡la que 's remonta, allá hont
no podrá may cap mortal.

La que 'n fi... banyada en flors
quan la rosada la besa,
es dels angels la princesa
y 's nutreix de sos amors.

La que 's gloria, y gloria eterna
de terra y cels infinits!
la que ab brillants y vestits
tota la *Cort* enlluherna!

Pero una dolsa mirada
d' aquets ulls tots ells amor
eclipsan prest lo esplendor
per los brillants á doll dada.

¡Mes vaja! Prou!.. Que faig jo?
¡Ella en mos brassos segueix!
¡Com suspira!.. Quin panteix!
¡De segur que te caló!

¡Que pulcra, blanca y hermosa:
¡Ni á tocarla m' atreveixo!
¡Pero jo aixis no la deixo!
¡*Malena*! Ascolta una cosa!

¡*Malena*! ¿no 'm sents? ¡*Alante!*
¿que no veus món compromís?
¡No fassis com la *Beatris*
que feu torná boig al *Dante*

Y aquella *Tresa* á *Espronceda*,
y *Dulcinea* al *Quijote*:

¿M' has pres per un *monigote*?
Si deixo el *bulto*, aquí queda,
y no 'm convé; ¡Au! ¡desperta!
¡desperta d' una vegada!

y dantli una sotregada
cridant *centinella alerta!*,

s' aixecá com ferho sols
saben els que *alli* han caygut
y ab ademán resolut
com preguntantme:—¿Que vols?

Me digué:— ¿Que fas aquí?
¿Perque? no 'm desamparavas?
Contesta!.. Potsé 't pensavas
que jo havia de fugí?

¡Ay tonto! . Si jo volgués
mil angels 'm salvarian,
y á n' á tu. ¿sabs que 't darian?
Terrible *cástich* després.

—¡*Cástich* á mi, que daria
per tu la existencia tota!
¡Si, *Malena*, gota á gota
per tu ma sanch vessaría.

¿Que no faria per tu?
¡donas com tu al mon no n' hi ha!
¡Si al últim t' haig d' olvidá
¡Mátam! Y es més oportú!

—Calla! Calla, *comediante*
me respongué bo y mirantme:
y ab son mirar fascinante
com diuen que las serps fan.

—Ets mes tuno y *retrechero*
qu' en *Cerbón* d' allá *Eldorado*:
¿que 't creus que ho crech que t'
—T' ho juro!—Vols di? — (agrado?)
.. ¡Embustero!

¡Ay! ¡Jo que so tant sentida!
—Si per acás t' estimés,..

¿juras que jamay... may més
tindrás altre amor.—Ma vida:
Si ho faig fesme afusellá!

—No hi ha *máusers* aquí dalt;
llavors clava un *clau dinal*,
y fesme, amor meu, penjá.

—¡No tindria preu valor!
llesant mon carinyo á doll,
te penjaría... á mon coll,
lligante ab trossos del cor.

—Sota *ídem*, tu galana,
y jo esbelt, nos casarém!
—Fuig, home, fuig, semblarém
tu 'n *Vasco* y jo l' *Africana*.

—Ascolta, tu, vina aquí:
—¿guardas l' anell? ¡Ay carat!
¿No te l' has pas empenyat?

—¿Jo empenyat? ¡Primer mori!
¡Sols al pensarhi m' espanto!
al di aixó, mon pit desbordas:
ab eixa *anell* tu 'm recordas
lo de la *Peste de Otranto!*

Y es: «que lluintla segú
«de que complau mon anhel,
«ó 'm faré indigne del cel,
»ó digne 'm faré de tu!»

—¡Si, filla, aquet cel, encaixa:
¡Jo aquí ab tu, hi estich molt bé:
¡Deu me donga els *aits*, si, á fé:
No vull may més *terra baixa*.

.....

¡La besí,... y tot fent el ronya
voltejavan molts mosquits:
Al sentí el *bes*, decidits
volaren morts de vergonya:

Y es perquè veig qu' en regións
celestials, puras y bellas,
si be abundan las estrellas
escasejan los petons.

Y ella com *Dehesa* ideal,
dins d' un bosch plé de fragancia
me digué:—Dém importancia
al *descans dominical!*...

¡Descansém!... Bebém d' eix vi
de las *vinyas del Senyor*:
Lo dijous vinent, lector,
podrás tornarme á llegi.

MARCELINO SANTIGOSA

LA TOMASA

Un home de bon gust

— Ab una Mercé com aquesta,
també 'n faria jo de festes.

¡Y que n' es de sandanguera la Companyia d' alumbrat per gas «La Catalana»!

Segons comptan las cròniques, ella sab daurar la pí d'ora prometent als seus empleats *l'oro y'l moro*, concedintlos aumentos graduals, per rahó d' antigüetat, lo mateix que las Corporacions y societats més sèrias; pero luego ve la part negra ó siga que ab qualsevolga excusa va despatxant als seus empleats quan ja están propers a disfrutar d' aquets petits beneficis, que 's tenen ben guanyats per sa constancia en lo treball.

Creyém nosaltres que, quan se fan promesas d' aquesta mena, que tal vegada decideixen al treballador a preferir-las a altrás proposicions que se li puguin fer, no basta qu' un gerent ó una empresa 't despatxin, perque es precis que hi hagin motius suficients pera ferho, tractantse moltas vegadas del benestar d' una familia; no sent prou pera cometre semblant etzagallada 'l capritxo de personas que ja van ben tipas.

Es necessari que 's firmin contractes entre amos y treballadors que assegurin a abduas parts, perque no es just que 'l home que compleix ab son deber dintre del treball siga despedit pera colocalar a un recomenat ó pera fer economias mentida.

Los treballadors, si saben fer valer son esfors, lograrán la seva felicitat.

✱

Tot aquell qu' explota al públich valentse de las circunstancias hauria de ser penat per las lleys.

Si aixís fos a horas d' ara ja covarian a la sombra la Anónima de tranvías y un subjecte que posseheix un kiosco de begudas en lo passeig que va desde 'ls Quatre Camins a la Bona Nova.

L' Anónima durant la festa major de Sant Gervasi, va aprofitarse de valent fent los serveys de tranvías del modo que a n' ella va conveniri y no de la manera que convenia al públich, puig los trajectes que cregué que no debían donari bons ingressos va deixarlos descuydats pera donar atenció preferent als que li proporcionaren un bon grapat de *perras*.

Per sa part l' amo del kiosco, encarregat de servir un envelat, feya pagar lo doble los articles qu' expenia, y no precisament als concurrents al envelat, qu' al cap de vall anavan de festa, y era més dispensable que paguessin los gustos, sino també als transeunts, que s' aturavan pera fer la copa ó beures una gaseosa.

Aquets son abusos que ja que 'l públich no 'ls castiga, per ser massa bo, deurían castigarlos las Autoritats, puig entre las maneres de fer diners malament, ja fins la d' anarseu punyal en ma en lo camí real, pero en aquest cas, ja sab l' atrevit, que pot deixar son cos fret al mitj de la carretera, mentres que en altres cassos hi ha qui s' apodera dels diners dels altres sense por de que li vingui sobre 'l més petit cástich.

✱

Lo capitá Pears va anunciar l' altre dia als membres de la Societat Geográfica de Nova York qu' estava construint un potent *steamer* a bordo del qual se dirigirá al Polo Nort.

Aixó de las excursions al Polo Nort ja va resultant una barbaritat lo mateix qu' anar en automòvil a rahó de cinquanta kilòmetros per hora y fer piruetas al Skating ring ab perill de romprers l' ànima que 'ns aguanta.

Es cert que hi ha d' haver homes pera tot, pero entre un explorador del Polo Nort y un senyor que crihi coloms preferim aquest últim, perque a lo menos pot proporcionar a la humanitat tendres coloms, mentres que l' altre sols pot proporcionarli 'l disgust de saber que 'ls ossos d' ell han quedat entre los grossos blocs de gel, després d' haverlos deixat sense carn un os blanch.

✱

Lo concejal republicá Sr. Vila va demanar l' altre dia que en la plasseleta formada en l' encreuament del Passeig de Gracia ab la Granvia Diagonal, s' hi instal·li una font, ab caracter prvisional ó siga mentres s' espera que s' aixequi 'l monument a n' en Pi y Margall.

Com qu' aquest monument, si fa ó no fa deurá enllestirse tan depressa com lo d' en Pitarra que segons los nostres comptes quedará llest la setmana dels tres dijous, creyém que lo més práctic seria instal·larhi una casa de banys pera recreyo dels concejals ó facultatius del Municipi que tingueren la gran pensada de fer malbé aquell tros de Passeig de Gracia.

Potser posantse en remull se'ls entendria el cap, perque a jutjar per las mostrás han de tenirlo molt dur.

✱

Hombre, hombre, Sr. Lopez, no sabém si 'l ser tinent d' arcaide es prou disculpa pera dir paraulas lletjas en plé Consistori!

Creyém que vosté té moltíssima rahó en quixarse de que las obras que 's practican ara a casa la Ciutat pera fer oficinas, van a pas de tortuga, semblantse a las obras de la Seu, pero d' aixó a dir que 'ls treballadors que s' hi ocupan *no fo... res*, no n' hi ha poca de distancia.

Conformes en que no treballin pero en quant a *no fo... res*, no ho assegurariam; y sobre tot lo dirho ab semblants paraulas sempre denota tenir la llengua molt bruta.

Y a vosté atesa la seva professió no li es dispensable que li tingui. Ja qu' es metje, prengui un purgant.

✱

L' altre dia un concejal demanava que s' averigüés qui utilisa a Sans deu plomas d' aygua que perteneixen al Ajuntament. ¿Per aquestas deu plomas, s' amohina. Si busca bé potser trovará que n' hi ha tantas de perdudas que no s' en veuen tantas dintre d' un gallaer.

✱

Lo president de l' Audiencia y 'l Governador civil han convingut, que 'ls quinzenaris sigan conduhits, en lo successiu, a la presó en cotxe.

Ja no podrá dirlosi ningú que son gent *baixa*, quan vagin sobre rodass.

Y sobre tot que no digui ningú qu' estém atrassats quan envihin los quinzenaris en cotxe a la presó.

A n' aquet pas, als criminals empedernits los hi enviam en ferrocarril.

✱

NOSTRE RETRATO

Publiquém avuy lo retrato del eminent home públich D. Nicolau Salmerón, ab motiu de sa vinguda á nostra estimada ciutat.

¿Que podém dir d' aquet gran home, que no ho sápigam ja tots los nostres llegidors? Per lo tant LA TOMASA vestida de festa per l' arribada de tan eximi hoste, exclama sols, contenta y satisfeta:

—¡Ben vingut sías!

TEATROS

ROMEA

S' han fixat los cartells y repartit luxosos programas anunciant lo personal artístich que deu actuar en la próxima temporada de 1904-05.

Com á directors, hi figuran los Srs. Borrás (Enrich), Capdevila, Goula, Rojas y Soler; si be respecte al Sr. Borrás, la Empresa no respon que acati lo contracte firmat que te ab la empresa, ja que no s' ha presentat als ensajos de las primeras obras que han de posarse en escena.

En lo personal hi figura casi lo mateix element artístich de l' any passat, pero las petitas variants que hi há, han millorat encare lo conjunt ja que hi han entrat las Sras. Llorente y Abella y lo Sr. Barbosa, elements de molta valúa y que no duptém que complaurán al públich habitual d' aquest teatro.

Sabém que además hi ha en porta l' ajust del actor Sr. Codina, del que se 'n diu que reuneix grans qualitats.

La Empresa anuncia per la temporada, un sens fi d' obras; solament á estreno setmanal, casi n' hi ha per omplir un sigle.

La temporada se inaugurarà demá divendres ab funció de gratitut á honrar la memoria del immortal creador del Teatro Catalá Frederich Soler (Pitarra) posantse en escena sa llorejada obra *Batalla de Reinas* y á continuació l' estreno de un sainete titulat *L' hostel de la Gnatlla*.

Pera las próximas festas y pera presentació dels artistas que han entrat de nou en la companyia, hi han anunciadas las obras *La Pecadora* y *Misteri de dolor*.

Bon comensament de temporada hi ha en preparació.

NOVETATS

Els allotjats á tot pasto y cada día agradant més, per lo tant los forasters ja tenen espectacle per passar lo rato, estarhi ab regositj y sortirne... del tot satisfets.

Aquesta setmana s' ha encarregat del personatge Pauleta, la tiple cómica Sra. Sanchez que la demostració de que 'n sortí airosa, ho demostrá los aplausos ab que se l' obsequiá.

Pera las próximas festas, se prepara una torna als *allotjats*, ja que s' enseja un' obra de circunstancias titulada *Barcelona al día*.

CATALUNYA (ELDORADO)

Per los cartells fixats, la Empresa dona coneixement de que pera la próxima temporada de 1904-05, ha contractat una numerosa companyia cómich-lírica

que dirigida per lo Sr. Juarez, ne forman part las tiples Ramón, Martí y Eduarte, las características García y Martín y los Srs. Miró, Vera, Alba, Gordillo, Alonso, etc., etc, prometent posar las obras novas que al ser estrenadas en lo teatro Apolo de Madrit, tinguin verdader éxit.

Pera la funció de inauguració que tindrà lloch avuy, además de tres obras conegudas y aplaudidas de nostre públich, hi figura l' estreno de la sarsuela *Los picaros celos*, obra de la que 'n tenim molt bons informes.

TIVOLI. - CIRCO EQUESTRE

Altre cop instalada la pista á la platea d' aquet teatro s' han vist els artistas acróbat-gimnástichs qu' h funcionan afalagats per l' aplauso popular.

Cap espectacle directament mes apropiat á las conveniencias del nostre temps qu' aquest... ni cap més de tant variat y espléndit, quan es dirigit per l' Alegría.

A la nombrosa «troupe» de que hem parlat fins ara en aquestas revistas, á la simpática y atractivola Miss. Dublin ab sos ben ensenyats gossos, que talment semblan personas entenimentadas; als «clowns» Alex y Rico, destres, fermos y sempre oportuns; als ciclistas argentins, d' art temerari; al dislocat Carletta quin treball es artístich ensemps que maravillós, s' ha d' afegir ara la simpática y elegant Mdlle. Lucie Caira.

Gracia, forsa elegancia, distinció; tot ho acapara aquesta notabilísima gimnasta, lo mellor qu' hem vist en lo trapecio.

Pero 'l número mes sorprenent es el que fá lo gran "Caicedo" en la corda fluixa.

Lo treball funambulesch es lo primitiu dels exercissis gimnástichs y en ell hem vist notabilitats com en Blondin y la Spelterini; mes cap com en Caicedo.

Ja 'l fabulista Isop, vá compondrer sa fábula immortal sobres lo funambul y el gos, qu' es una llísó de moral asentada sobre tal exercisi... y si hagués vist brincar en Caicedo per sobre la maroma, ab son pesant balanci á las mans, que guarda 'l secret de son prodigiós equilibri, ¿qué hauría dit Isop?

Dilluns passat lo clown Pietringa y son company lo «gegant» Mil homes, feu trancar de riurer

Es un espectacle que diverteix y fá pensar... pero allavors entristeix.

¡Forasters!.. al Circo Equestre 'ns trovarém.

TIVOLI. — CONCERTS D' EUTERPE

Pera diumenje próxim está anunciat lo sisé concert d' aquest any y ab ell se donará fi als de la present temporada.

Dit concert estará dedicat á la memoria del mestre fundador J. A. Clavé per lo que en la tercera part se coronará lo busto del malograt músich-poeta, á qual acte hi han sigut invitats las mes importants personalitats tant literarias com musicals que tenim en nostra ciutat.

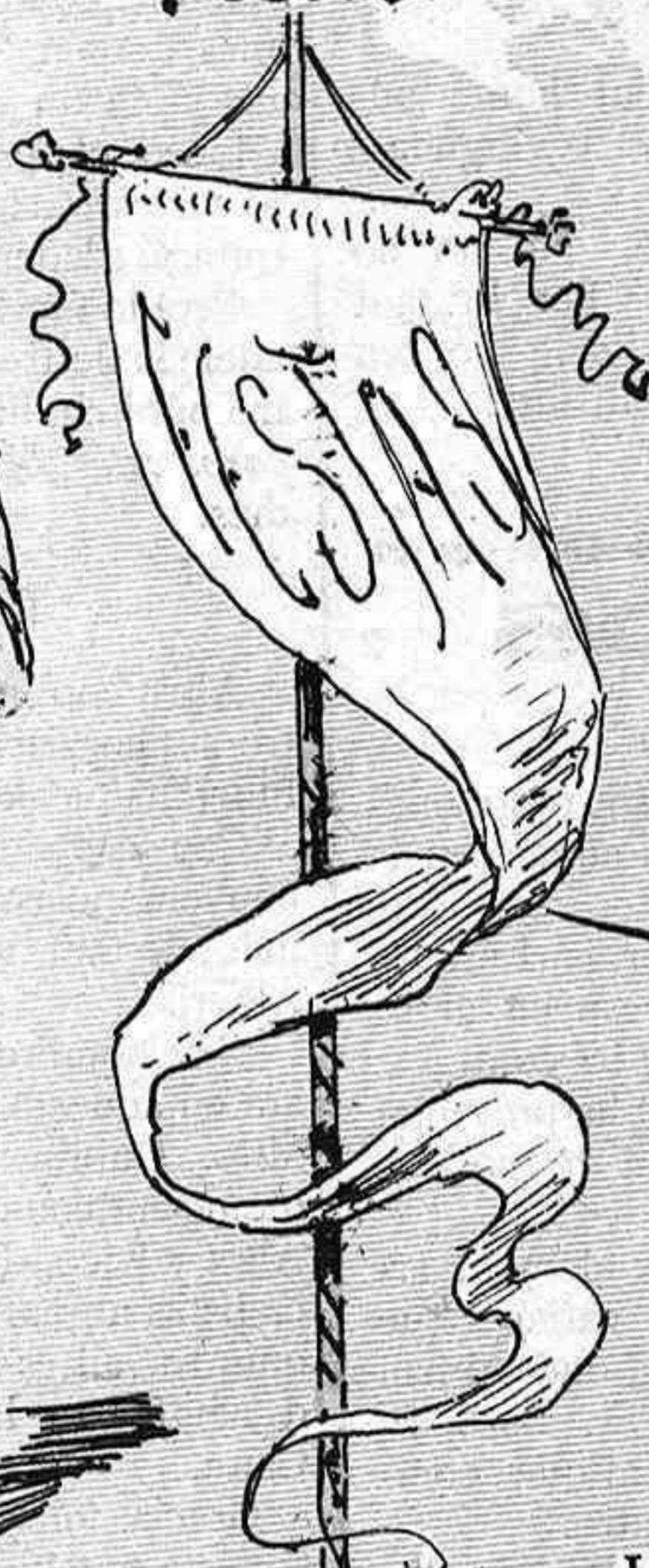
En lo programa que s' ha combinat, hi figuran notables composicions del immortal Clavé y entre ellas *L' anyorament*, que será acompañada al arpa per la professora Srta. Raquel Martí.

UN CÓMICH RETIRAT.

Festas

—¡Festas! Los diners que s' hi gastarán mes valdrían per un *servidor*, que no tinch ganas de treballar.

—La dona m' ha fugit ah lo cosí. Si 'ls trovo no serán *malas festas* las que 'ls faré.

—¡La Munda fentse *festas* ab en Quñones! M' en vaig perque no 'm vull perdre...

—Ja ho veu, Sr. Llorens ¡quin nyap! Als nostres bons temps, ab quatre fanalets y banderetas los adornavam millor los carrers.